

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

Рўйхатга олинди:

№ БД – 5111400 – 3.04

2017 йил “18” 08

Олий ва ўрта махсус таълим
вазирлиги

2017 йил “24” 08

ТИЛ КЎНИКМАЛАРИ ИНТЕГРАЦИЯСИ

ФАН ДАСТУРИ

Билим соҳаси:	100000 – Гуманитар соҳа
Таълим соҳаси:	110000 – Педагогика 120000 – Гуманитар фанлар
Таълим йўналишлари:	5111400 – Хорижий тил ва адабиёти (тиллар бўйича) 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиш (роман-герман филологияси)

Тошкент – 2017

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2017 йил “24” августдаги “603”-сонли буйруғининг 2-илоvasи билан фан дастури рўйхати тасдиқланган.

Фан дастури Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича Ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи Кенгашининг 2017 йил “18” августдаги 4-сонли баённомаси билан маъқулланган.

Фан дастури Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университетида ишлаб чиқилди.

Тузувчилар:

- А.Носиров – Халқ таълими вазирлиги Умумтаълим муассасаларида ўқув-методик жараёнларни ривожлантириш бош бошқармаси бошлиғи, ф.ф.д.
- С.Иргашева – ЎзДЖТУ, катта ўқитувчи.
- К.Алимова – ЎзДЖТУ, катта ўқитувчи.
- Я.Абдураимова – ЎзДЖТУ, катта ўқитувчи.
- Н.Эшонқулова – ЎзДЖТУ, ўқитувчи.

Бош маслаҳатчи:

- Род Болайто – Буюк Британия, Норвич тил ўқитиш институти

Такризчилар:

- И.Зокиров – Республика Таълим маркази директори
(кадрлар истеъмолчиси).
- И.Жўраева – ЎзМУ, Хорижий филология факультети декани, ф.ф.н., доцент.
- У.Азизов – ЎзДЖТУ қошидаги РИАИМ директори, ф.ф.н., доцент.

Фан дастури Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети Кенгашида кўриб чиқилган ва тавсия қилинган (2017 йил “28” июндаги 5-сонли баённома).

I. Ўқув фанининг долзарблиги ва олий касбий таълимдаги ўрни

Тил кўникмалари интеграцияси фани лингвистик курс ҳисобланади ҳамда “Тил кўникмалари интеграцияси” ва “Оғзаки нутқ амалиёти” (тинглаш ва гапириш) модулларини ўз ичига олади. Мазкур курс тил ўрганишнинг тўрт кўникмаси: сўзлашиш, тинглаб тушуниш, ўқиш ва ёзиш бўйича кўникмаларни интеграллашган ҳолда ривожлантиришга хизмат қилади. Шунингдек, мазкур модулни ўқитишда оғзаки нутқ амалиётига алоҳида урғу берилади. Модул якунида талабалар Европа Кенгашининг “Чет тилини эгаллаш умумевропа компетенциялари: ўрганиш, ўқитиш ва баҳолаш” тўғрисидаги умумэтироф этилган халқаро меъёрлари (CEFR) бўйича ўрганган чет тилларини 1-4 семестрлар бўйича босқичма-босқич B1 дан B2 даражагача амалда қўллай олишлари назарда тутилади.

Мазкур фан икки йил давомида икки қисмга: “Тил кўникмалари интеграцияси” ва “Оғзаки нутқ амалиёти” га ажратилган ҳолда ўргатилади. Ўқув режанинг хорижий тилни ўқитишда маданиятлараро мулоқотни шакллантириш, тил аспекти амалиёти методика, мамлакатшуносликка оид курслари ва ўрганилаётган чет тилининг назарий курслари - умумий тилшунослик, стилистика ва матн таҳлили, назарий фонетика, қиёсий типология, назарий грамматика фанларидан зарурий билимларни эгаллашда ушбу фан модуллари бўйича ўзлаштирилган кўникма ва малакалар муҳим аҳамият касб этади.

II. Ўқув фанининг мақсади ва вазифаси

Мазкур фаннинг мақсади талабаларга тилнинг оғзаки ва ёзма шакллари интеграцияси ҳолда ўргатиш, уларнинг турли контекстлардаги мулоқот малакаларини ривожлантириш, хусусан ўрганилаётган чет тили кўникмалари тўғрисидаги амалий ва назарий билимларини такомиллаштириш ҳамда эгалланган билим, кўникма, малакаларини касбий ва илмий фаолиятда эркин қўллай олишларини таъминлашдир. Фаннинг асосий вазифаси умумэтироф этилган халқаро меъёрларга кўра талабаларнинг ўрганилаётган чет тилини B2 даражада эгаллашлари учун зарурий тил кўникмаларини интеграллашган тарзда ўргатиш ва мулоқот малакаларини ривожлантиришдир.

Фан бўйича талабаларнинг билим, кўникма ва малакаларига қўйдаги талаблар қўйилади. **Талаба:**

- чет тилини Умум Европа стандартларига кўра B2 даражада ўзлаштириши;
- ўрганилаётган чет тилида ўқиш, тинглаб тушуниш, гапириш ва ёзиш кўникмаларини эгаллаши;
- тил кўникмаларини такомиллаштириш билан бир қаторда трансвербал кўникмаларни ҳам шакллантириш;

- ўзининг тил кўникмаларини ривожлантириш борасидаги фаолиятини баҳолай олиш ва рефлексия кўникмаларини қўллай олиш;
- оғзаки ва ёзма нутқ амалиёти бўйича тасаввур, билим, малака ва кўникмаларга, компетенцияларга эга бўлиши талаб этилади.

III. Асосий қисм

1-Модуль. Тил кўникмалари интеграцияси

Тил кўникмалари интеграцияси модули 1-4 семестрлар давомида ўқитилади. Мазкур курс тўрт кўникма: сўзлашиш, тинглаб тушуниш, ўқиш ва ёзиш бўйича кўникмаларни баравар ривожлантиришга хизмат қилади. Модул якунида талабалар Европа Кенгашининг “Чет тилини эгаллаш умумевропа компетенциялари: ўрганиш, ўқитиш ва баҳолаш” тўғрисидаги умумэътироф этилган халқаро меъёрлари (CEFR) бўйича ўрганган чет тилларини 1-4 семестрлар бўйича босқичма-босқич B1 дан B2 даражагача амалда қўллай олишлари назарда тутилади.

Тил кўникмалари интеграцияси модули бўйича талаба куйидаги **билим** ва **кўникмалар**ни эгаллаши шарт:

- оғзаки ва ёзма нутқларини босқичма-босқич яхшилаб бориш;
- тинглаб тушуниш, сўзлашиш, ўқиш ва ёзиш кўникмаларини ахборот қабул қилиш ва етказиш учун амалда қўллай олиш;
- тил кўникмаларини қўллаш борасида маҳоратларини ошириб, ўз камчиликларини аниқлаш ва уларни коммуникатив топшириқлар воситасида тuzатиш;
- белгиланган мавзулар бўйича суҳбат олиб бориш, кичик ролларни ўйнаш, муҳокамалар уюштириш, шерикликда ёки кичик гуруҳларга бўлинган ҳолда ишлаш;
- мавзуси қисман таниш ва тилнинг мураккаблик даражасига кўра танланган матнларни, шунингдек аутентик материалларни (масалан, китоб, журнал, газета, брошюра, ҳужжат, фильм, аудио тасма, маъруза ва бошқалардан) ўқиш, тинглаб тушуниш, маълумотлар тўплаш ва улардан амалда фойдаланиш;
- презентациялар орқали ўз фикрларини аниқ баён қилиш;
- тили ўрганилаётган мамлакат маданияти ва ўз маданиятларини қиёслаш ва таққослаш малакасини ошириш;
- маданиятлараро мулоқотга тааллуқли масалаларга танқидий нуқтаи назар билан ёндашиш, уларни тўғри талқин қилиш;
- тинглаб тушуниш, сўзлашиш, ўқиш ва ёзиш кўникмаларини уйғунлаштирган ҳолда турли мавзуларга доир лойиҳа ишларини бажариш орқали ривожлантириш.

Мавзулар	Маданиятлараро муносабатни шакллантиришга йўналтирилган тавсия этиладиган вазифа ва топшириқлар	Тавсия этиладиган лойиҳа ишлари
Шахс ва шахсият	<p>1. Талабалар ўз таржимаи ҳолларини ёзадилар.</p> <p>2. Хорижий мамлакат фуқароларининг ўзаро саломлашишлари ва суҳбатга киришишлари ҳақидаги диалогларни ўқийдилар ва ўзбекларнинг одатлари билан таққослайдилар.</p>	<p>1. “Бизнинг китоб” (машҳур шахслар, дўстлар, ёки ота-оналар ҳақида китоб)</p> <p>2. “Биринчи учрашувлар” (постер шаклидаги презентация)</p>
Миллий рамзлар ва ўрганилаётган чет тилида сўзловчи мамлакатлар	<p>1. Талабалар турли миллий рамзларни муҳокама қиладилар.</p> <p>2. Талабалар диаграмма кўринишида ўрганилаётган чет тилида сўзлашувчи мамлакатлар ва Ўзбекистоннинг сиёсий давлат тузилишини тасвирлайдилар ва таққослайдилар.</p>	<p>1. “Миллий рамзлар” (постер шаклидаги презентация)</p> <p>2. Ўрганилаётган чет тилида сўзлашувчи мамлакатларнинг давлат тузилиши (билимлар мусобақаси)</p>
Озиқ-овқат	<p>1. Талабалар Венн диаграммасидан фойдаланган ҳолда турли мамлакатларда ким нима ейиши ёки емаслиги ҳақидаги маълумотларни келтирадилар ва бунинг сабабларини муҳокама қиладилар.</p> <p>2. Талабалар ўзбек ва хорижий мамлакатлар миллий таомларини таққослайдилар</p>	<p>1. “Соғлом овқатланишнинг 10 қоидаси” (қўлланма)</p> <p>2. “Пазандалик китоби”(таомларнинг суратлари ва тайёрланиш жараёнлари акс этган китоб)</p>
Сиҳат-саломатлик	<p>1. Талабалар хорижликларнинг бардам бўлиш учун нималар қилишлари ҳақидаги текстни ўқийдилар ва ўзбекларнинг бу борада нималар қилишларини аниқлаш мақсадида қиёсий сўровнома ўтказадилар.</p> <p>2. Талабалар турли мамлакатлардаги чекишни чегараловчи тартиб-қоидалар ҳақида маълумотларни тўплайдилар ва Ўзбекистондаги мавжуд тартиблар билан солиштирадилар.</p>	<p>1. “Қандай қилиб соғлом турмуш тарзини олиб бориш мумкин” (постер шаклидаги презентация)</p> <p>2. “Қандай қилиб чекишни ташлаш мумкин” (брошюра)</p>

<p>Оилавий кадриятлар</p>	<p>1. Талабаларга хорижий мамлакатлар ва ўзбекларнинг оилалари акс этган суратлар берилди ва қиёсий иншо ёзишлари сўралади. 2. Талабалар хорижий мамлакатларда турли миллат вакилларида таркиб топган оилалардаги тушунмовчиликлар акс этган фильмни томоша қиладилар (мисол учун, “My Big, Fat Greek Wedding”, “Bride and Prejudices”, ва бошқалар) ва уларни бартараф этишнинг мумкин бўлган йўллари муҳокама қиладилар</p>	<p>1. “Оилавий альбом” (Қисқа фильм) 2. “Оилавий қоидалар” (постер шаклидаги презентация)</p>
<p>Таълим</p>	<p>1. Талабалар хорижий мамлакатдаги синф хонасининг суратини муҳокама қиладилар ва уни ўз синф хоналари (жихозланиши, парта ва стулларнинг жойлашиши) билан таққослайдилар 2. Талабалар хорижий мамлакатларда ўқитувчи – талабалар муносабатлари акс этган фильмни (мисол учун, “Dead Poets’ Society”) ўрганилаётган чет тилида томоша қиладилар ёки текстни ўқийдилар ва Ўзбекистондаги ўқитувчи – талабалар муносабатлари билан солиштирадилар.</p>	<p>1. “Менинг орзуимдаги мактаб” (постер шаклидаги презентация) 2. “Ўқитувчилар галереяси” (катта ҳажмли постер)</p>
<p>Шаҳар ва қишлоқ ҳаёти</p>	<p>1. Лойиҳа ишига қўшимча сифатида талабалар ўз шаҳар, қишлоқ ёки вилоятлари ҳақида сайёҳларга мўлжалланган китоб, қўлланма ёки веб-саҳифа яратадилар. 2. Талабалар турли мамлакатларда шаҳар ва қишлоқларда яшовчи кишиларнинг сони акс этган статистик маълумотларни кўриб чиқадилар ва муҳокама қиладилар.</p>	<p>1. “Шаҳримизга хуш келибсиз”(брошюра) 2. “Шаҳар лойиҳаси” (шаҳар лойиҳаси презентацияси)</p>
<p>Дам олиш ва спорт билан шуғулланиш</p>	<p>1. Талабалар бирини машҳур ўзбек сериалларини (мелодрама жанрида) муҳокама қиладилар ва турли маданиятлардаги сериалларга бўлган муносабатлар ҳақида мунозара уюштирадилар. 2. Талабаларга “ Чет эллик меҳмонни қайси спорт мусобақасини томоша қилгани олиб борган бўлар эдингиз ва нима учун?” (мисол учун, кураш ёки футбол) мавзусида топшириқ берилди.</p>	<p>1. “Мелодрама” (сюжет ёзиш) 2. “Турли маданиятларда спорт” (маълумотлар акс этган постер)</p>

Алоқа ва технологиялар	<p>1. Талабалар турли мамлакатлардаги телефонда суҳбатлашиш тартиблари ҳақидаги маълумотларни тўплайдилар.</p> <p>2. Талабалар ўз веб саҳифалари чет элликларга ҳам тушунарли ва қизиқарли бўлиши учун нималар қилиниши лозимлигини муҳокама қиладилар</p>	<p>1. “Истеъмолчи баёноти” (уяли телефонлар ҳақида)</p> <p>2. “Бизнинг гуруҳ ҳақида” (веб-саҳифа ёки блог яратиш)</p>
-------------------------------	--	---

2 курс давомида

Мавзулар	Маданиятлараро муносабатни шакллантиришга йўналтирилган тавсия этиладиган вазифа ва топшириқлар	Тавсия этиладиган лойиҳа ишлари
1. Ўзбекистон ва дунё	<p>1. Талабалар Ўзбекистонга ташриф буюрган чет элликларнинг таассуротлари ҳақидаги мақолаларни ўқиб, таҳлил қиладилар.</p> <p>2. Талабалар Ўзбекистонга ташриф буюрган чет элликларга мўлжалланган қўлланма китоб устида ишлайдилар.</p>	<p>1. “Ўзбекистонга хуш келибсиз” (сайёҳлар учун китоб)</p> <p>2. “Ўзбекистонни кашф қилинг” (туризм ярмаркаси)</p>
2. Касб-кор ва ишбилармонлик	<p>1. Талабалар ишга жойлашиш ҳақидаги муаммоли вазиятга ечим излайдилар ва уни кичик сахна кўринишида акс эттирадилар.</p> <p>2. Талабалар турли мамлакатлардаги бизнес этикети ҳақидаги матнни ўқиб, муҳокама қиладилар.</p>	<p>1. “Интервьюлар” (сўровнома асосидаги баёнот)</p> <p>2. “Бизнес этикети” (тадбиркорлар учун қўлланма)</p>
3. Атроф-муҳит муҳофазаси	<p>1. Талабалар хорижий мамлакатларда сувдан фойдаланиш ҳақидаги муаммоли вазиятга ечим излайдилар ва Ўзбекистондаги сувни ишлатиш борасидаги тежамкорлик масалаларини муҳокама қиладилар.</p> <p>2. Талабалар куйидаги сайтдаги суратлардан фойдаланиб, хорижий мамлакатларда чиқиндиларни қайта ишлаш усуллари билан танишадилар ва Ўзбекистондаги вазият билан солиштирган ҳолда муҳокама қиладилар.</p>	<p>1. “Бизнинг сайёра” (атроф-муҳитни асраш муаммоларига бағишланган конференция)</p> <p>2. “Атроф-муҳитнинг ифлосланиши” (постер шаклидаги презентация)</p>
4. Муносабатлар	<p>1. Талабалар турли мамлакатлардаги ажралишлар сони акс этган статистик маълумотлар билан танишадилар ва муҳокама қиладилар.</p>	<p>1. “Ажралиш” (ажралиш сабаблари акс этган кичик драма)</p>

	2. Талабалар “Хушфеълликни биз қандай тушунамиз” мавзусида иншо ёзадилар.	2. “Турли мамлакатларда хушфеъллик қандай тушунилади?” (суратли презентация)
5. Турли маданиятлар аро мулоқот	1. Талабалар турли мамлакатларга хос, маданиятлараро тушунмовчиликларни келтириб чиқариши мумкин бўлган ҳатти-ҳаракат, имо-ишора ёки жумлалар намуналарини излаб топадилар ва уларни дарсда рол ўйнаш орқали намоёниш этадилар. 2. Чет мамлакатга ўқишга борган талаба дуч келган муаммоли вазиятни талабалар муҳокама қиладилар ва унга ечим излайдилар.	1. Ҳатти-ҳаракат ва имо-ишоралар (постер шаклидаги презентация) 2. Ўзга маданиятни англаш муаммоси (чет мамлакатга ўқишга борган талабалар учун қўлланма)
6. Оммавий ахборот	1. Талабалар хорижий мамлакатлар радио дастури ёки телекўрсатувини томоша қиладилар ва унинг муқобил ўзбекча талқинини яратадилар. 2. Талабалар хорижий мамлакатларда ва Ўзбекистондаги газеталар ўқиш одатларини берилган суратлар асосида муҳокама қиладилар.	1. “Интернет 10 йилдан сўнг” (радио дастур) 2. “Бизнинг газета” (гурӯҳ газетаси)
7. Тиббиёт, илм-фан, замонавий технологиялар соҳасидаги этика масалалари	1. Талабалар пластик жарроҳлик қилдирган шахсларнинг суратларини муҳокама қиладилар ва бу борадаги турли мамлакатлардаги муносабатларни таҳлил қиладилар. 2. Талабалар турли мамлакатлардаги гени ўзгартирилган маҳсулотларнинг қўлланилиш ҳоллари, сабаблари ва оқибатлари ҳақида маълумотлар тўплайдилар ва муҳокама қиладилар.	1. “Пластик жарроҳлик” (илмий конференция) 2. “Гени ўзгартирилган маҳсулотлар” (илмий конференция)
8. Таълим	1. Талабалар дунёнинг 10 та рейтинг баланд университетлари рўйхатини муҳокама қиладилар ва ўз университетларини ҳам ушбу рўйхатга кириши учун нима ишлар қилиниши кераклиги ҳақида фикр алмашадилар. 2. Талабалар суратлар асосида турли мамлакатларнинг мактаб формаларини солиштириб, муҳокама қиладилар.	1. “Менинг орзуимдаги университет” (таълим ярмаркаси) 2. “Мактаб формаси” (постер шаклидаги презентация)
9. Ижтимоий масалалар	1. Талабалар Европадаги қариялар уйи ҳақидаги мақолани ўқийдилар ва шарқ	1. “Жамоатчилик ишлари” (қарияларга

	мамлакатларидаги қарияларга бўлган муносабат билан солиштириб, муҳокама қиладилар. 2. Талабалар турли мамлакатлардаги қонунни бузиш ҳоллари ва уларга белгиланган жазо ҳақидаги маълумотларни тўплайдилар ва муҳокама қиладилар.	кўмаклашиш, етимхоналарга бориш кабилар) (видео фильм) 2. “Адолат ва қонун” (ток шоу)
--	---	--

2 -Модуль. Оғзаки нутқ амалиёти (тинглаш ва гапириш)

Оғзаки нутқ амалиёти (тинглаш ва гапириш) модули 1-4 семестрлар давомида ўқитилади. Биринчи курс якунида талабалар Европа Кенгашининг “Чет тилини эгаллаш умумевропа компетенциялари: ўрганиш, ўқитиш ва баҳолаш” тўғрисидаги умумэтироф этилган халқаро меъёрлари (CEFR) га кўра қарийб B1-B1+ ва 2 курс якунига бориб B2 даражада чет тилида тинглаб тушуна олишлари ва сўзлаша олишлари назарда тутилади.

Европа Кенгашининг “Чет тилини эгаллаш умумевропа компетенциялари (CEFR)” меъёрларида белгиланганидек оғзаки мулоқотни эгаллаш бўйича биринчи босқичда асосий эътибор мулоқот стратегияларини ривожлантиришга ва диалогда суҳбатга кира олишга қаратилса, иккинчи курсга келиб монолог (презентация, дебат, касбга доир интервью) кўринишдаги оғзаки мулоқотни ривожлантиришга қаратилади.

Оғзаки нутқ амалиёти (тинглаш ва гапириш) модули бўйича талаба куйидаги **билим** ва **кўникмаларни** эгаллаши шарт:

- таниш ёки ўзини қизиқтирган мавзуларда соддароқ гаплар воситасида юзма-юз мулоқотга эркин кириша олиши, мулоқотни самарали давом эттириши ва тугаллаши;
- тинглаб тушунишни осонлаштириш учун талаба турли стратегияларни қўллай олиши, жумладан, матннинг асосий ғоясини тушуниш, контекстдаги таянч сўзларни англай олиши;
- ҳиссиётлари ва муносабатини тасвирлаган ҳолда кўрган-кечирганларини батафсил баён қила олиши;
- ўрганилаётган чет тилида тўғри ва аниқ талаффузда гапира олиши;
- таниш мавзулардаги, жумладан касбга оид мавзулардаги аниқ ва раво тузилган маъруза ёки нутқни тушуна олиши ва унга доир саволларга жавоб бера олиши;
- турли жанрдаги (теле янгиликлар, ҳикоялар, телерекламалар, эълонлар ва шу каби) матнларни тушуниш ва муҳокама қилиш учун тинглаши;
- сўзлашувчининг кайфияти, оҳанги ва муносабатини англай олиши;
- биринчи курс давомида норасмий ва иккинчи курс давомида расмий кўринишдаги муҳокамаларда ўз нуқтаи назарини ва фикрини бемалол баён эта олиши ва бошқаларнинг фикрини сўраши;

- ўқиш ва касбга оид мавзулардаги аниқ ва батафсил оғзаки тавсифларни тушуна олиши ва матн туза олиши;
- турли вариантлар, сабаб, натижа, турли ситуацияларнинг ютуқ ва камчиликларини эътироф этган ҳолда ўз нуқтаи назарини ифода этиши;
- турли ижтимоий контекстларда тегишли тил воситаларидан ўринли фойдалана олиши;
- адабий (стандарт) оғзаки тилни шовқин ёки нутқ яхши эшитилишига тўсқинлик қилаётган бошқа ташқи омиллар шароитида ҳам тўлиқ тушуна олиши;
- адабий (сандарт) тилда олиб бориладиган радио ва ТВ дастурларни (хужжатли фильмлар, жонли интервьюлар, ток-шоу, спектакль ва аксарият бадиий фильмлар) тушуна олиши ва мазмунини қисқача оғзаки баён эта олиши.

Модул мазмуни

1 курс давомида

Тинглаб тушуниш бўйича:

Тинглаш учун мўлжалланган матн турлари:

- диалоглар, суҳбатлар;
- телефон орқали мулоқот;
- жамоат жойларидаги эълонлар (масалан, темир йўл вокзали, аэропортдаги эълонлар);
- кўрсатмалар, йўриқномалар (масалан, аудиториядаги ўқитувчининг кўрсатмалари, овқат тайерлаш, велосипедни (техника воситаларини) таъмирлаш сингари осон кўрсатмалар);
- теле ва радио хабарлар, об-ҳаво маълумотлари;
- монологлар (масалан, презентациялар, нутқлар);
- теле ва радио хужжатли фильмлар;
- бадиий фильмлар;
- кўшиқлар
- аудио китоблар ва ҳ.к.

Стратегиялар

- матнни тинглаб унинг асосий ғоясини англай олиш;
- матнни тинглаб, ундаги муайян маълумотни (масалан, саналар, исмлар) фарқлаш;
- сўзлашувчининг кайфияти, ҳиссиётлари ва муносабатини аниқлай олиши;

Оғзаки мулоқот (диалог) бўйича:

- турли коммуникатив нутқ вазиятлари (саломлашиш, кечирим сўраш, хайрлашиш, миннатдорчилик билдириш ва ҳ.к.) ни тўғри ўзлаштириши;

- ўзига ёққан ва ёқмаган нарсалар, жиҳатлар ҳақида фикрини баён этиши;
- ўзи ҳақида шахсий маълумотларни бера олиши;
- сўзловчи нутқини тушунганлиги ёки яхши англай олмаганлигини ифодалаши (масалан, сўзловчидан гапини яна бир марта такрорлашни, изоҳлаш, савол бериш ва ҳ.);
- мулоқотни давом эттира олиш;
- интервью олиш ва саволларга жавоб қайтариш;
- таниш мавзуларда муҳокамаларда қатнашиши;
- навбат билан мулоқотга киришиши, сўзловчининг нутқини бўлмаслиги ёки бўлишга тўғри келган вазиятларда мулоқотни давом эттириши;
- мулоқотни бошлаш ва тугаллаш стратегияларини эгаллаши;
- жумлаларни перифраза қилиш ва қайтадан таъкидлаши;
- оғзаки мулоқотда тегишли миллий-маданий меъёрларни (масалан, *илтимос* ва *раҳмат* сўзларининг турли маданиятларда ишлатилиши, саломлашиш одоби) билиши ва уларни тўғри қўллаши;
- мулоқот жараёнида тегишли имо-ишоралардан (масалан, диққат билан тинглаётганлигини кўрсатиш учун олдинга сал энгашиш, тушунаётганлигини ифодалаш учун бош ирғаши) ўринли фойдаланиши;

Талаффуз

- интонация (интонациянинг грамматик ва муносабат билдирувчи функцияларини фарқлаш)
- урғу (сўз урғуси, гап урғуси)
- товушларни транскрипциялар орқали ўқий олиши;
- она тили интерференцияси

2 курс давомида

Тинглаб тушуниш бўйича:

Тинглашга мўлжалланган матн турлари

- суҳбат, диалоглар;
- телефонда суҳбат
- жамоат жойларидаги эълонлар (масалан, вокзал/аэропорт эълонлари)
- телевидение ва радио орқали бериладиган янгиликлар;
- теле ва радио дастурлар (ток-шоу, хужжатли фильмлар);
- ўқиш ва касбга оид мавзуларда презентациялар, нутқлар, маърузалар;
- бадиий фильмлар
- интервьюлар
- қўшиқлар
- аудио китоблар

Стратегиялар ва кўникмалар

- асосий ғояни тушуниш учун тинглаш;
- муайян маълумотни тушуниш учун тинглаш

- тинглаб конспект қилиш;
- тинглаб қисқача мазмунини ўрганилаётган чет тили ва она тилларида баён қилиш

Оғзаки мулоқот бўйича:

Оғзаки нутқ амалиёти модули бўйича иккинчи курсда ўтиладиган тахминий мавзулар мазмуни биринчи курс мавзуларига ўхшаш бўлсада, иккинчи курсда асосий эътибор ушбу мавзуларнинг чуқур ва батафсил ўрганилишига қаратилади. Шунингдек, иккинчи курсда расмий вазиятларда мулоқотни олиб боришга ҳамда монолог кўринишдаги кўникмаларни, шу жумладан, тақдирот, дебат, нутқ сўзлаш кабиларга эътибор қаратилади.

Диалог

- ўқиш ва касбга оид мавзулардаги диалогларда иштирок этиб, маълумот алмашиш;
- тегишли интонация ва урғудан фойдаланиб ҳиссиётларини ифода эта олиш;
- турли мавзуларда давомий диалогга киришиш;
- аввалдан тайёрланган ҳолда интервью олиб бориш, маълумотларни текшириш ва тасдиқлаш, қизиқарли жавобларга эътибор қаратиш;
- муҳокамаларда тегишли изохлар, аргументлар ва шарҳлар берган ҳолда ўз фикрини баён қилиш ва уни ҳимоя қилиш;

Монолог

- ўз қизиқишларига оид мавзуларда батафсил ҳисоботлар;
- янгиликлар, интервью ёки ҳужжатли фильмлардан парчалар мазмунини қисқача баён этиш;
- расмий вазиятларда долзарб мавзулар бўйича ўз нуқтаи назарини ифода этиш;
- дебатларда асосий маърузачи сифатида иштирок этиш;
- иккинчи курс мавзулари бўйича презентациялар қилиш;

IV. Мустақил таълим ва мустақил ишлар

Мустақил таълим учун тавсия этиладиган мавзулар:

1. Ўзбекистон ва дунё
2. Касб-кор ва ишбилармонлик
3. Атроф-муҳит муҳофазаси
4. Муносабатлар
5. Турли маданиятлараро мулоқот
6. Оммавий ахборот воситалари
7. Тиббиёт, илм-фан, замонавий технологиялар соҳасида этика
8. Ижтимоий тармоқлар
9. Ижтимоий масалалар
10. Маданият ва санъат

11. Шахс ва шахсият
12. Миллий рамзлар ва ўрганилаётган чет тилида сўзловчи мамлакатлар
13. Озиқ-овқат
14. Сихат-саломатлик
15. Оилавий қадриятлар
16. Шаҳар ва қишлоқ ҳаёти
17. Алоқа ва ахборот технологиялари

V. Асосий ва қўшимча ўқув адабиётлар ҳамда ахборот манбалари

Асосий адабиётлар

Инглиз тили

1. Virginia Evans & Jenny Dooley Enterprise (full set) Digital publishing UK, 2009
2. Mike Boyle, Ellen Kisslinger Skillful. Listening & Speaking (full set) Macmillan Education UK, 2013

Немис тили

1. Anneli Billina. Hören & Sprechen B1: Buch mit 2 Audio-CDs. Narr Francke Attempo Verlag. Tübingen, Deutschland, 2013
2. Hartmut Aufderstraße, Jutta Muller, Thomas Storz. Delfin. Hueber Verlag. Ismaning, Deutschland. 2007.

Француз тили

1. Flumian C, Labascoule J Lause C « Nouveau Rond-Point 2 », (livre de l'élève+guide pédagogique+cahier d'activités). Paris, 2009.
2. Annie Berthet, Emmanuelle Daill, Catherine Hugot «ALTER EGO+2. Paris, 2007.
3. Нишонов М, Абдушукурова З, Назаров В. « Opinion originale » Tachkent 2012.

Испан тили

1. Aula internacional Nueva edicion 1. R. Castón, E. García, I. Ginés, Corpas, A. Garmendia, C. Soriano. Espana 2013. Difusion

Қўшимча адабиётлар

1. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. Тошкент, “Ўзбекистон” НМИУ, 2017. – 29 б.

2. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. “Ўзбекистон” НМИУ, 2017. – 47 б.
3. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажагимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга курашимиз. “Ўзбекистон” НМИУ, 2017. – 485 б.
4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегияси тўғрисида” ги ПФ-4947-сонли Фармони. Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017 й., 6-сон, 70-модда
6. Мирзиёев Ш.М. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қонидаси бўлиши керак. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2016 йил якунлари ва 2017 йил истиқболларига бағишланган мажлисидаги Ўзбекистон Республикаси Президентининг нутқи. // Халқ сўзи газетаси. 2017 йил 16 январь, №11.
7. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси – Т.: Ўзбекистон, 2014. – 46 б.

Инглиз тили

1. Platform (online & outline) Macmillan English Campus Platform (online & outline) Macmillan Education UK, 2015

Немис тили

1. Michaela Perlmann Balme, Susanne Schwalb, Dorte Weers. Em Bruckenkurs B1. Hueber Verlag. Ismaning, Deutschland. 2008.
2. Anni Fischer Mitzivirus, Silviya Janke Papanikolaou. Ausblick 1. Hueber Verlag. Ismaning, Deutschland. 2008.
3. Dahlhaus Barbara. Fertigkeit Hören. Langenscheidt Verlag. München. 1994.
4. Schatz Heide. Fertigkeit Sprechen. Langenscheidt Sprechen. München. 2006.

Француз тили

1. Annie Berthet, Catherine Hugot «ALTER EGO, A1. Hachette, Paris, 2008.
2. Annie Berthet, Catherine Hugot «ALTER EGO, A2. Hachette, Paris, 2009.

Испан тили

1. Método de español Nivel 1 Toshxonov M.T., Turamuratova I.I., Tashniyozova Sh.X. Uzbekistan 2013
2. Español en marcha. Francisca Castro Viudez, Pilar Díaz Ballesteros, Ignacio Rodero Díes, Carmen Sardinero Franco.

Интернет сайтлари

Инглиз тили

1. www.teachingenglish.org.uk
2. www.elgazette.com
3. www.learnenglish.org.uk
4. www.educationuk.org
5. www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish
6. www.channel4.com/learning
7. www.better-english.com/exerciselist.htm 1
8. www.englishclub.com/index.htm

Немис тили

1. <http://daf-material.de/erwachsene-lerner/arbeitsblaetter/mittelstufe/>
2. http://hueber.de/lernen/deutsch-als-fremdsprache/pg_kopiervorlagen_lrn_zg
3. https://www.schubert-verlag.de/aufgaben/arbeitsblaetter_b1/b1_arbeitsblaetter_index.htm
4. <http://www.daf-links.de/linksammlung/uebungen.html>
5. <http://www.german-course-vienna.com/de/uebungen,20810.html>

Француз тили

1. <http://www.educnet.education.fr/>
2. www.france5.fr/20livres
3. www.cle-inter.com
4. www.pedagonet.com
5. www.reporte.commx
6. www.francefacile.com
7. <http://www.gentside.com>

Испан тили

1. [http://hubpages.com/profile/Judy+Cullins \(en español\)](http://hubpages.com/profile/Judy+Cullins+(en+espa%C3%B1ol))
2. [http://ezinearticles.com/?expert=Judy_Cullins \(en español\)](http://ezinearticles.com/?expert=Judy_Cullins+(en+espa%C3%B1ol))
3. http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=21BE98mGJME
4. <http://anayaele.com>
5. https://www.tripadvisor.ru/LocationPhotoDirectLinkg3175055-d2722187-i60529451-Sidro_RestaurantBeska_Vojvodina.html
6. <https://www.ico.es/web/ico/folleto-informativo-lineas-ico>
7. http://www.ejemplode.com/66-ensayos/2563-ejemplo_de_articulo_enciclopedico.html

